روزنامه شرق
نسخه الکترونیکی جدید

چهارشنبه ۱۱ تیر ۱۳۹۹ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۱ • ۱ جولای ۲۰۲۰

سال هفدهم • شماره ۳۷۵۵ • موقتا ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

روحانی:

نیاز اساسی به ایجاد امنیت روحی و روانی در جامعه

گروه سیاست: رئیس‌جمهور در پاسخ به گزارش وزیر نیرو از اقدامات وزارت نیرو در قالب پویش #هرهفته الف_ب_ایران در نیمه دوم سال ۱۳۹۸ و دستاوردهای ملی کسب‌شده در این پویش سراسری قدردانی کرد. به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی...

صفحه ۲

سخنگوی قوه قضائیه:

پیگیر ابهام‌زدایی از حادثه قتل قاضی منصوری هستیم

گروه سیاست: صدور حکم روح‌الله زم تنها خبر قضائی روز گذشته نبود؛ سخنگوی دولت در نشست خبری خود به تشریح آخرین وضعیت پرونده‌های مهم قضائی نیز پرداخت و از آخرین اتفاقات در پرونده مرگ مشکوک قاضی متواری سخن گفت...

صفحه ۲

قاچاق ارز با خالی‌فروشی

۵ میلیارد دلار در ۲ سال گذشته با ترفندی جدید از کشور خارج شد

مرضیه امیری: در ابتدای سال ۹۷ و همزمان با گرانی نرخ ارز، هیئت وزیران در یک مصوبه تمامی صادرکنندگان را موظف کرد منابع ارزی حاصل از صادرات خود را به چرخه اقتصادی بازگردانند اما این آن چیزی نبود که صادرکنندگان به آن تن دهند. ماجرا هم با صادرکنندگان پتروشیمی، فولادی و سیمانی آغاز شد و به صادرکنندگان غیرنفتی رسید. البته عدم بازگشت ارز صادرکنندگان اتفاق تازه‌ای نیست اما حالا با سقوط جهانی قیمت نفت و تحریم و افت شدید درآمدهای نفتی، کمبود ارز بحران‌ساز شده است؛ بحرانی که نشانه‌های آن را در شتاب‌گیری دوباره نرخ ارز در بازار آزاد این روزها می‌بینیم و در بازار ثانویه (در بستر سامانه نیما) با معضل تأمین ارز واردکنندگان. پیگیری‌های «شرق» نشان می‌دهد هم‌زمان با گرانی و آشفته‌بازار ارز، پدیده‌های تازه‌ای هم در تخلفات ارزی اتفاق افتاده که تا قبل از سال ۹۷ کسی حداقل نامی از آنها نشنیده بود.

مشروح گزارش در صفحه ۵

نماینده دادستان:

می‌گویند طبری دستور بسته‌شدن پرونده را داده است

عکس: مصطفی رودکی، میزان

صفحه ۳

عذرخواهی محمد منتظری از آیت‌الله بهشتی

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم، جناب آقای رحمانیان، مدیرمسئول محترم روزنامه شرق

با سلام و تحیت، در روزنامه شرق سه‌شنبه ۹۹/۴/۱۰ مصاحبه‌ای از جناب آقای دکتر صلواتی خواندم که درباره وقایع تیرماه ۱۳۶۰ اشتباهاتی دارد. یک اشتباه در مورد تاریخ ترور آیت‌الله خامنه‌ای است که آقای صلواتی آن را یک هفته قبل از واقعه انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی دانسته‌اند؛ درحالی‌که این ترور در روز ششم تیر، یعنی روز قبل از انفجار هفتم تیر صورت گرفت.

دوم اینکه آقای محمد منتظری یک هفته قبل از هفتم تیر به دفتر آیت‌الله بهشتی که آن زمان رئیس قوه قضائیه بود، رفته و از ایشان عذرخواهی کرده و در همان‌جا آشتی صورت گرفته بود ولی آقای صلواتی گفته‌اند این آشتی در هفتم تیر و جلسه‌ای که منفجر شد، صورت گرفته است. این ماجرا را این‌جانب اخیرا در مصاحبه با خبرآنلاین توضیح داده‌ام که در روزنامه جمهوری اسلامی ۹۹/۴/۹ به چاپ رسیده است. مراتب جهت اطلاع و جلوگیری از تحریف تاریخ ارسال می‌شود.

مسیح مهاجری

***

حیف است که این خاطره گفته نشود، آقای محمد منتظری هم در هفتم تیر شهید شد. محمد منتظری از اول تشکیل حزب، عضو شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی بود و تا اواخر سال ۵۷ که به دلیلی هم خودش رفت و هم اخراج شد و آن دلیل این بود که به‌شدت علیه آقای بهشتی تبلیغات می‌کرد، اعلامیه پخش می‌کرد و روزنامه‌ای منتشر می‌کرد و تعبیری که بسیار تعبیر بدی بود، علیه آقای بهشتی به کار می‌برد که آن تعبیر «راسپوتین» بود. این عبارت خیلی توهین‌آمیز بود و واقعا غیرمنصفانه درباره ایشان می‌نوشت، می‌گفت و تبلیغ می‌کرد. این ماجرا تا چند روز مانده به هفت تیر ۱۳۶۰ طول کشید. ما و همه اعضا در دفتر سیاسی حزب جمهوری اسلامی نشسته بودیم و آقای بهشتی هم که خیلی منظم بودند (نظم و وقت‌شناسی ایشان زبانزد بود)، آن روز برای اولین بار ایشان با تأخیر به جلسه آمدند. در ابتدای ورودشان گفتند سلام‌علیکم، عذر می‌خواهم! ایشان با یک قیافه بشاش و خوشحال به ما گفتند که محمدآقای منتظری آمده بود، همه با تعجب گفتیم چطور؟ او که با شما دشمن بود! گفتند من آماده شده بودم که حرکت کنم و اینجا بیایم که به من خبر دادند محمدآقای منتظری آمده است و می‌خواهد شما را ببیند. من دیدیم که اگر با او به صحبت بنشینم، اینجا خلف وعده می‌شود و این بد است، اگر او را رد کنم، فکر می‌کند که به خاطر اهانت‌هایی که به من کرده است، دارم به او بی‌اعتنایی می‌کنم و این هم بد است اما من فکر کردم بین این دو تا دومی را انتخاب کنم و او را بپذیرم و بعدا از شما عذرخواهی کنم. برای ما جالب بود که محمدآقا برای چه نزد ایشان رفته بود؟

و ایشان به ما گفتند زمانی که محمدآقا را دیدم، بغل باز کردم و او را در آغوش گرفتم و گفتم محمدآقا خوش‌آمدی! محمدآقا به من گفت آقای بهشتی من آمده‌ام از شما عذرخواهی کنم، من اشتباه کردم و آمده‌ام شما من را ببخشید. من هم گفتم محمدآقا من از اول شما را بخشیده بودم و چیزی در دل ندارم و بعد از مدتی که باهم خوش‌وبش کردیم من از محمدآقا عذرخواهی کردم و گفتم جلسه‌ای دارم و باید بروم.

ایشان بعدا به مسئولان جلسه یکشنبه‌های حزب دستور دادند آقای محمد منتظری را هم دعوت کنند و او هفته بعد در آن جلسه شرکت کرد و در همان جلسه هم شهید شد.

تیترها

۱۸ کشته در آتش‌سوزی کلینیک سینا اطهر در خیابان شریعتی تهران

صفحه ۱۰

تیترها

ارز کمیاب نیمایی

فعالان بخش صنعت، سیاست ارزی دولت را نادرست توصیف می‌کنند

صفحه ۱۱

فرجام روح‌الله زم

صفحه ۲

#من_ماسک_می‌زنم

صفحه ۹

یک کتاب دو نویسنده

ملکوتِ بهرام صادقی
به‌روایتِ احمد غلامی و لیلی گلستان

نوبت تنعم تن رسید

صفحه ۶

حرف اول

لزوم آمادگی برای شنیدن نقد تند جامعه

عبدالله ناصری . فعال سیاسی

مهم‌ترین چالش جریان‌های سیاسی کشور و مسئولان در شرایط فعلی ایران و اوج‌گیری تحریم‌های کاملا هوشمند ایالات متحده، مدیریت وضعیت اقتصادی و معیشت مردم است. در این شرایط، کار سیاسی به مفهوم مرسوم آن، با دشواری‌هایی همراه می‌شود؛ چون اولویت مردم، حل معضلات روزانه خود است. احزاب و تشکل‌های مدنی حتما باید به ارائه راهکار بپردازند و البته نقد سیاسی خود را بیان کنند. نمی‌توان مسئولیت را فقط متوجه یک قوه دانست؛ چون وضعیت آرایش تصمیم‌سازی در کشور روشن است. دیدگاه روشن یک جریان، اهمیت حفظ برجام، همکاری با آژانس اتمی و جلوگیری از تکرار ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت است. باید با قدرت‌های اصلی جهان از طریق گفت‌وگوهای سیاسی، به سمت حل مسائل رفت. در حوزه داخلی هم استفاده از مدیران پاک‌دست و متخصص، یک ضرورت است تا در کنار حل مسئله فشار تحریم‌ها به وضعیت اقتصاد و معیشت مردم سروسامان داده شود. نباید دستگاه‌های مسئول ، حضور نیروهای متخصصی را که با آنها یکسان نمی‌اندیشند، محدود کرده یا به دنبال حذف کامل آنها باشند. اگر در انتخابات اجازه فعالیت به همه جریان‌ها با نیروهای اصلی و شاخص آنها داده شود، می‌توان امید را به بخش‌هایی از جامعه برگرداند و سایه جنگ روانی فعلی را که همه نیروها را ناکارآمد معرفی می‌کند، از کشور دور کرد.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

وجهی از اختلال رسانه‌ای

حبیب‌الله معظمی . پژوهشگر ارتباطات

من به فرضیه «اختلال نظام رسانه‌ای کنونی ایران» رسیده‌ام و در قالب پژوهشی شخصی در حال تبیین و اثبات آن هستم. یکی از وجه‌های این اختلال، اضافه‌شدن فعالیت رسانه‌ای به معنای خاص آن به فعالیت و مأموریت دستگاه‌ها در سه قوه یا به‌طورکلی دستگاه‌ها و نهادهایی است که از منابع دولتی، عمومی و حکومتی استفاده می‌کنند.فعالیت رسانه‌ای در معنای خاص یعنی داشتن رسانه و انجام فعالیت رسانه‌ای حرفه‌ای که با اطلاع‌رسانی از فعالیت‌های موظف آن دستگاه متفاوت است. اطلاع‌رسانی دستگاه‌ها که با تحولات و توسعه‌های دو دهه اخیر در حوزه فناوری اطلاعات همراه بوده و به شکل سایت اطلاع‌رسانی متجلی شده، محل ایراد و اشکال نیست، بلکه اگر آن را در راستای شفافیت اطلاعاتی-عملکردی آن دستگاه قلمداد کنیم، حتی پسندیده، مورد نیاز و ضروری است؛ اما این فرق می‌کند با اینکه دستگاه‌های کشور از قوای مجریه، مقننه و قضائیه و نهادهای نظامی، شهرداری، سازمان تبلیغات، هلال احمر و... برای خود مبادرت به راه‌اندازی رسانه و اقدام به انجام فعالیت حرفه‌ای رسانه‌ای بکنند.فارغ از بار مالی این نوع فعالیت دستگاه‌های یادشده به‌دلیل منبع و مبدأ اعتبار و بودجه مشترک آنها که بر دوش ملت وارد می‌شود، نکته اصلی تداخل کاری و تناقضی است که دستگاه‌ها با راه‌اندازی این رسانه‌ها، با آن روبه‌رو می‌شوند.بی‌مبنایی و قابل‌انتقادبودن این تداخل و تناقض را می‌توان با کمک این مثال روشن‌تر کرد که اگر هر دستگاه، سازمان و وزارتخانه کشور برای خود نیروی مسلح فعال در جامعه داشته باشد و برای مأموریت خود از آنها بهره جوید، چنان هرج‌ومرج و آنارشیستی به وجود می‌آید که تصور آن امکان‌پذیر نخواهد بود.طبق تعریف و تجربه، رسانه نهادی کاملا مردمی است؛ از مردم برای مردم و باید در اختیار گروه‌های مردم و آن کسانی که در قدرت نیستند، باشد و بماند. حکومت در هر کشور از طریق قوای سه‌گانه و نیروهای مسلح خود (که همین‌ها هم می‌توانند مردمی باشند)، ابراز وجود و اعمال قدرت می‌کند و فعالیت‌هایش را در راستای مأموریت خود انجام می‌دهد و مردم از طریق رسانه‌هاست که بر آن نیروها و قوا نظارت می‌کنند تا درستی عمل آن دستگاه‌ها و نهادها را بسنجند. آن قوا و نیروها فعالیت و اعمال قدرت می‌کنند و رسانه‌ها در مقابل نظارت کرده و به مردم گزارش می‌دهند. گزارشگری وقایع نمی‌تواند در دست کسانی باشد که خود واقعه‌آفرین هستند؛ این عین تناقض است که «انجام‌دادن و اطلاع‌دادن واقعه» هر دو را یکی بر عهده داشته باشد. این با فلسفه و ماهیت رسانه ناسازگار و همان وجه اختلالی پیش‌گفته است. مبتنی بر تجربه و داده می‌توان گفت ایران تنها کشور جهان است که انواع دستگاه‌های آن رسانه حرفه‌ای دارند. شکل‌دادن و هدف‌قراردادن افکار عمومی بر عهده رسانه است و تنها حوزه عمل رسانه همین قلمرو است و این را باید به دست ارتباط‌گران حرفه‌ای دور از مدار قدرت داد تا به مردم با عدالت، انصاف و بی‌طرفانه گزارش دهند.بهانه این نوشته هم حاشیه‌هایی است که به‌تازگی درباره یکی از روزنامه‌های دولتی ایجاد شده است.

سرمقاله

کرونا برهم‌زننده بازی ترامپ

احمد عظیمی بلوریان . استاد پیشین مریلند

در چند ماه گذشته، هیچ موضوعی به اندازه کرونا در رسانه‌ها و افکار عمومی مرکز بحث قرار نگرفته است. بدون تردید این بیماریِ نوظهور، بیشترین و سریع‌ترین تأثیر را بر اقتصاد و سیاست دولت‌ها و زندگی مردم سراسر جهان گذاشته و به این زودی‌ها نیز دست‌بردار نخواهد بود. دلیل عمده جهانی‌شدن پدیده واگیری کرونا، وابستگی کشورهای جهان امروز به یکدیگر محسوب می‌شود که از پدیده‌های نوین معاصر است. در گذشته‌های دوردست که جهان با بیماری‌های مشابهی مانند آبله‌مرغان، وبا، ایدز، سل، دیفتری، سیاه‌سرفه و... روبه‌رو شده بود، به دلیل گسترده‌نبودن ارتباطات هوایی، زمینی و دریایی، هیچ‌یک از این بیماری‌ها مانند کرونا جهان‌گیر نشده بودند. با گسترش ارتباطات و کوچک‌شدن فواصل جهانی، امروز سراسر جهان در معرض آلودگی بیماری‌های واگیردار جدید قرار دارد. راه‌های مبارزه با این بیماری‌ها، در چند هزار سال گذشته به‌تدریج و پس از تلفات فراوان و پیشرفت‌های علمی یافته‌شده و به کار گرفته‌شده پیدا شده‌اند. امروز هم این بیماری‌ها وجود دارند، اما به دلیل شناخت آنها و داشتن راه‌حل، یا در جوامع از طریق واکسیناسیون مهار شده‌اند یا هر زمان که در منطقه‌ای شیوع پیدا کنند، بلافاصله با استفاده از پادزهرهای شناخته‌شده به درمان آنها پرداخته می‌شود. میزان موفقیت در هر مورد بستگی به دردست‌بودن امکانات پزشکی، دارویی و مالی دارد. بیماری و واگیری ویروس کرونا، پدیده‌ای کاملا ناشناخته است که حتی در رقابت‌های سیاسی و اقتصادی، پیدایش آن را به چین نسبت می‌دهند.ایالات متحده آمریکا با داشتن بزرگ‌ترین اقتصاد جهان، در میان کشورهایی است که بیشترین صدمه انسانی و اقتصادی را از واگیری کرونا دیده‌اند. بیش از صد هزار شهروند آمریکایی بر اثر این بیماری تلف شده‌اند و حدود ۴۰ میلیون از جمعیت آمریکا به دلیل محدودیت‌های اعمال‌شده -ازجمله بسته‌شدن مراکز عمومی- بی‌کار شده‌اند. دولت آمریکا با وجود داشتن یک نظام پزشکی پیشرفته، در مبارزه با کرونا ناتوان بوده است. چند عامل به این ناتوانی کمک کرده‌اند: نخست، جدی‌نگرفتن کرونا؛ تصور مسئولان بر این بود که این بیماری هم مانند دیگر بیماری‌ها، در روندی آرام و پیوسته کنترل خواهد شد. دوم، ناتوانی در بسیج امکانات به دلایل عدم پیش‌بینی رویدادهای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی که تعطیلی مراکز تولیدی، فروشگاه‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات دولتی نمونه‌هایی از آنهاست. سوم، هم‌زمان‌بودن رویداد کرونا با آغاز مبارزات انتخاباتی در ایالات متحده آمریکا. در این روند، حزب دموکرات که رودرروی حزب حاکم قرار دارد، تلاش می‌کند نامزد خود، یعنی جو بایدن را جایگزین دونالد ترامپ کند. در تبلیغات حزب دموکرات، بیشترین حملات به ترامپ می‌شود و ترامپ که خود و حزب جمهوری‌خواه را بسیار بالاتر از چیزی که هستند، جلوه می‌دهد، هر شعاری را که از سوی حزب دموکرات در رسانه‌ها بازتاب یابد، به‌شدت محکوم می‌کند. نکته درخور توجه در انتخابات امسال که مقدمات آن در دست اجراست، این است که رقابت انتخاباتی جای خود را به کثیف‌ترین گفتمان‌ها داده است. ترامپ به‌طور رسمی در سخنرانی‌ها، غلبه بر بیماری کرونا را قطعی و مسلم می‌داند؛ درعین‌حال مرگ هرچه زودتر جو بایدن، نامزد حزب دموکرات را آرزو می‌کند و اگر به دلیل ابتلا به کرونا باشد که چه بهتر. نکته جالب اینجاست که دونالد ترامپ اصولا حزب دموکرات و دست‌کم ۵۰ درصد رأی‌دهندگان انتخابات ریاست‌جمهوری را قبول ندارد...

ادامه در صفحه ۴

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای ۹۹/۱
بانک صادرات ایران
نوبت دوم
رجوع به صفحه ۵

برادر گرامی جناب آقای رضا غیبی
مصیبت درگذشت پدر گرامیتان را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض می کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندیم.
روزنامه شرق

شماره ۶۷ اندیشه پویا منتشر شد
روشنفکری در جدال کهنه و نو
رجوع به صفحه ۸